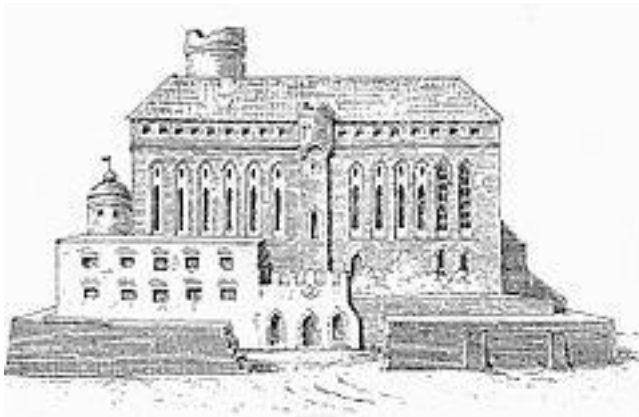

1217 r. – gród grudziądzki na podstawie darowizny Konrada Mazowieckiego przeszedł w ręce biskupa misyjnego Prus Chrystiana.

Biskup Chrystian w herbie Grudziądza

1232 r. - gród grudziądzki został przejęty przez rycerzy Zakonu Szpitala Najświętszej Marii Panny Domu Niemieckiego (Krzyżacy) sprowadzonych na Ziemię Chełmińską przez Konrada Mazowieckiego.

Zamek krzyżacki w Grudziądzu

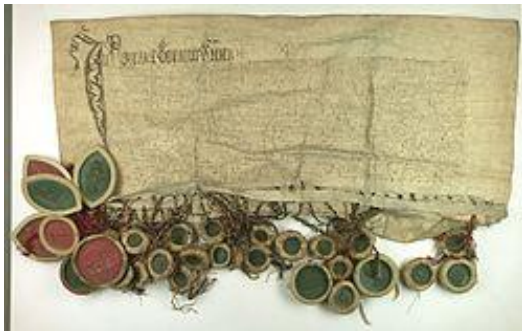
1291r. – na mocy przywileju lokacyjnego wystawionego 18 czerwca przez mistrza krajowego Meinharda z Querfurtu Grudziądz otrzymał status miasta na prawie chełmińskim.

1411 r. – został podstępnie pojmany i ścięty na grudziądzkim rynku Mikołaj z Ryńska, chorąży rycerstwa chełmińskiego, które w czasie bitwy pod Grunwaldem poddało się wojskom polskim.

Herb "Rogala" Mikołaja z Ryńska

1454 r. – wybuch powszechnego powstania przeciwko Krzyżakom, mieszkańcy Grudziądza zdobyli zamek. Po 13 latach walk na mocy II pokoju toruńskiego w **1466 r.**, Grudziądz i Ziemia Chełmińska wróciły do Korony Polskiej.

Akt oddania się Stanów Pruskich królowi Polski Kazimierzowi Jagiellończykowi

1772 r. – w wyniku I rozbioru Polski, Grudziądz przeszedł pod panowanie króla pruskiego Fryderyka II, który niebawem rozpoczął budowę potężnej twierdzy, mającej strzec pruskiego panowania.

Grudziądzka twierdza

1920 r. – na mocy traktatu wersalskiego kończącego I wojnę światową Grudziądz wrócił do Rzeczypospolitej Polskiej, **23 stycznia** do miasta wkroczyły pierwsze oddziały „błękitnej armii” gen. Hallera pod dowództwem gen. St. Pruszyńskiego, które przejęły miasto z rąk niemieckich.

Uroczyste powitanie wojsk polskich na grudziądzkim rynku.

1939 r. -wybuch II wojny światowej, 4 września do Grudziądz wkroczyły oddziały niemieckie. Rozpoczęła się okupacja i terror wobec ludności polskiej.

Wkroczenie Niemców do Grudziądz.

1945 r. – 6 marca po ciężkich walkach skapitulował niemiecki garnizon „twierdzy” Grudziądz. Koniec niemieckiej okupacji Grudziądz wyzwolonego przez Armię Czerwoną.

Obecna ul. Focha, 60% miasta legło w gruzach.